

מתוך סדרת הספרים "לב המועדים"

יהוה לב המועדים

מתוך הגדה של פסח "לב המועדים"

גליון מח

להבדיל שינו את לשונה (מעשי ה' בפירושו להגדה). טעם אחר: כדי שלא יכירו מלאכי השרת שאנו מתפארים בזה ויקטרגו עלינו ויזכירו עוונותינו שאין אנו ראויים ליגאל, ומלאכי השרת אינם מבינים ארמית (אבודרהם). ע"ע בספרינו הגדה של פסח לב המועדים.

הטעם שחוצה המצות אחר הקידוש ולא סמוך לסעודה בכדי שיאמר "הא לחמא עניא" על פרוסה כדאמרין (פסחים קטו, ב) מה עני דרכו בפרוסה אף כאן בפרוסה, טעם אחר: לפי שאם ימתינו סמוך לאכילה שוב אין נכון לפרוסה קודם הברכה, כמבואר בברכות (לט, ב) שאם היא שלימה לא יבצענה אלא יברך עליה כשהיא שלימה, לפיכך נהגו לפרוס תחילה (ר"ן ערבי פסחים כה, ב בדפי הרי"ף) ע"ע בספרינו הגדה של פסח לב המועדים.

"צא ולמד מה בקש לבן הארמי" הטעם שהביא בעל ההגדה את סיפור לבן הארמי לפי שמביא ראייה למה שאמרנו למעלה שבכל דוד ודוד עומדים עלינו לכלותנו, מלבן הארמי וכל דברים הללו מעשי אבות סימן לבנים (ריטב"א).

הלל

צורת האמירה – אע"פ שכל השנה אומרים הלל בעמידה, בליל פסח אומרים בישיבה, והטעם שאומרים הלל בישיבה, לפי שבלייל פסח צריך לנהוג בדרך חירות, ובישיבה היו יותר דרך חירות מאשר בעמידה (משנ"ב תפ א), טעם אחר: כיון שאומרים הלל פעמיים, לא הטרחנו בליל הסדר לשבת ולעמוד (שבלי הלל קעג). ע"ע בספרינו הגדה של פסח לב המועדים.

הטעם שמחלקים את הלל לשנים

לפי שחלוק ההלל שלפני האכילה שענינו בסיפור יציאת מצרים, מחציו השני שאומרים אחרי אכילת מצה שענינו על שאר הגאולות ועל הגאולה העתידית (רוקח סימן סו א"ח). ע"ע בספרינו הגדה של פסח לב המועדים.

"מצות הסדר חביבה היא מאוד, ולא מצינו שהקפידה תורה בענין התינוקות יותר מלילה זה דכתיב (שמות יג ח) "והגדת לבנך".

ד' כוסות

הטעם שתקנו ד' כוסות משל יין ולא משאר מיני משקה לפי שתקנו ד' כוסות זכר לד' לשונות, ואין הדמיון במספר בלבד, אלא הלשונות הם אופנים שונים של הצלה, תחילה "והוצאתי" אתכם מסבלות מצרים, ואח"כ "והצלתיו" אתכם מעבודתם, ואחר כך "וגאלתי" שהיא תוספת שמחה, עד ש"ולקחתיו" אתכם לי לעם, שהיא מעלה היותר גדולה שהקריב אותנו אליו וזהו הדמיון ליין לפי שבשאר מיני משקה אין הטעם במשקה השני יותר מהראשון, ורק יין הולך ומשתבח מכוס לכוס כדכתיב (תהילים קד) "ויין ישמח לבב אנוש", לכן תקנו ד' כוסות של יין לד' לשונות שגם בהם יש תוספת של גאולה בכל אחד (הגרשו"א קובץ קול תורה חוברת מ' ניסן תשנ"ו).

כרפס

הטעם דאכילת הכרפס לפני אכילת מצה, לפי שאין דרך בני אדם לאכול ירקות לפני הסעודה ועל ידי כך יתמהו הילדים וישאלו (רש"י פסחים קיד, א. טעם אחר: כיון שעדיין לא הגיע שעת הסעודה טועמים כדי שלא לשהות כל זמן ההגדה בלי אכילה (לקוטי מהרי"ח).

יקח פחות מכזית (שר"ע תעג ס"ק ח) הטעם בפחות מכזית: כדי שלא יכנס לידי ספק ברכה אחרונה לפי שנחלקו רבותינו באכל כזית האם צריך לברך ברכה אחרונה או לא, ולכו"ע אכל פחות מכזית אין מברך ברכה אחרונה. טעם אחר: לפי שאכילה זו היא רק להתמיה התינוקות, ובאכילה כל שהוא סגי (לבוש תעג ו).

מגיד

הטעם שאומרים הא לחמא עניא בארמית כדי שיבינו כל בני הבית לפי שהיו מדברים בארמית (אבודרהם סדר הגדה). טעם אחר: לפי שאמירה זאת אינה חלק מההגדה, שלא נאמרה בזמן הבית וכדי

הידעת

מהו הטעם שמניחים עשרה פתיתים בבדיקת חמץ.

מדוע נתקנה ההגדה, ומי תקן את נוסח ההגדה, ומהו יסוד סדר ההגדה.

למה לא תקנו ברכה על מצות ד' כוסות. והטעם שהייבו חכמים במצוה זו גם עניים וגם נשים וקטנים שהגיעו לחינוך.

מהי סיבת הטבלת הכרפס דווקא במי מלח.

למה חוצים את המצות אחר הקידוש ולא סמוך לסעודה.

מה ענין גניבת האפיקומן, וטעם של המתנגדים לכך.

מדוע תחילת "הא לחמיא" בארמית וסופו בלשון הקודש.

מהי הסיבה שבעל ההגדה הביא את סיפור לבן הארמי.

למה הביא בעל ההגדה "מעשה דר"א ור' יהושע וכו' שהיו מסובים בבני ברק".

מהו הטעם שאין מברכים על ההלל, ומדוע נאמר ההלל בישיבה. ומה הסיבה שמחלקים אמירתו לשנים.

מהו ענין הגבהת הכוס באמירת "לפיכך", ובאמירת "והיא שעמדה".

מהו הטעם לאמירת "שפוך חמתך" בעמידה, ומדוע פותחים את הדלת.

כל אלו ועוד טעמים ומנהגים רבים בהגדה של פסח "לב המועדים"

ניתן להשיג בבתי הכנסת ובבית המחבר

רחוב בעלי התוספות 6 משפחת לב 052-7668608

הגדה של פסח

לב המועדים

הלכות
מנהגים
טעמים

בעז"ה אחרי פסח
יצא הספר

לב
המועדים

ספירת העומר
שבועות

הלכות
מנהגים
טעמים